

07773 5.5 Classification of Countries by Income Levels and Inequality (00)

Moderate inequality Gini > 0.50					
	Country*	Year	Per capita income ¹	Ratio ²	Gini
Low income < U.S. \$300	Dahomey ³	1959	65	15.5/50.0	0.44
	El Salvador	1969	248	12.7/52.0	0.45
	Guyana	1955-56	272	14.0/45.7	0.40
	India	1961-64	144	14.0/54.0	0.46
	Philippines	1965	150	11.6/55.4	0.50
	Sudan	1963	91	14.2/50.3	0.43
	Tanzania	1967	70	14.0/57.0	0.40
	Thailand	1962	92	12.9/57.7	0.50
	Tunisia	1961	156	10.5/55.0	0.50
	Zambia	1959	150	14.6/57.0	0.49
Middle income U.S. \$300-750	Argentina	1961	631	17.3/52.0	0.42
	Chile	1963	427	13.0/56.8	0.49
	Costa Rica	1971	423	14.7/50.6	0.43
	Uruguay	1967	460	14.3/47.4	0.42
High income > U.S. \$750	Denmark	1968	1,838	13.6/47.6	0.42
	Finland	1962	1,193	11.1/49.3	0.45
	France	1962	1,373	9.5/53.7	0.50
	West Germany	1964	1,614	15.4/52.9	0.45
	Netherlands	1967	1,437	13.6/48.5	0.43
	Puerto Rico	1963	900	13.7/50.6	0.44

* The data on countries without the section mark is based on household size distribution.

¹ Per capita income is in 1964 U.S. \$ to the closest 2 years.

² Ratios are ratio of bottom 40% to top 20%.

³ The data is based on active workers income distribution.

Source: Montek Ahluwalia, "Dimensions of the problem," in H. Chenery, Duly, and Jolly (eds.), Redistribution with Growth! An Approach to Policy (Washington, D.C.: IBRD, 1973) (mimeo). Reprinted by permission of The World Bank and Oxford University Press.

1771 5.5 Classification of Countries by Income Levels and Inequality (%)

Moderate inequality Gini > 0.50						
		Per capita				
	C o u n t r y	'Year	income ¹	Ratio'	Gini	
Low income < U.S. \$300	Ceylon	1969-70	155	17.0/46.0	0.37	
	Taiwan	1964	201	20.4/40.1	0.32	
	Chad	1958	63	18.0/43.0	0.35	
	Ivory Coast	1959	139	17.5/55.0	0.43	
	South Korea	1970	180	18.0/45.0	0.36	
	Libya	1962	220	23.5/37.0	0.26	
	Malaysia	1.957-58	208	17.7/43.9	0.36	
	Niger&	1960	73	17.5/42.0	0.36	
	Pakistan(E/W)	1963-64	83	17.5/45.0	0.37	
Uganda&	1969-70	110	17.1/47.1	0.38		
Middle income U.S. \$300-750	Bulgaria&	1962	407	26.8/33.2	0.21	
	Greece&	1957	341	21.0/49.5	0.37	
	Israel&	1957	686	20.0/49.5	0.30	
	Poland&	1964	649	23.4/36.0	0.25	
	Sapin	1964-65	572	17.0/45.2	0.38	
	Surinam	1962	311	21.7/42.6	0.31	
	Yugoslavia	1968	451	18.5/41.5	0.33	
High income > U.S. \$750	Canada	1965	2,057	20.0/40.2	0.32	
	Czechoslovakia&	1964	880	27.6/31.0	0.18	
	Hungary&	1969	870	24.0/31.0	0.24	
	Japan	1963	780	20.7/40.0	0.31	
	New Zealand&	1968-69	1,800	15.5/42.0	0.37	
	Norway&	1963	1,609	16.6/40.5	0.35	
	Sweden&	1963	2,220	18.8/39.0	0.39	
	United Kingdom	1968	1,599	19.7/38.8	0.32	
	United States&	1970	3,603	19.7/38.8	0.31	

* The data on countries without the section mark is based on household size distribution.

¹ Per capita income is in 1964 U.S. \$ to the closest 2 years.

* Ratios are ratio of bottom 40% to top 20%.

& The data is based on active workers income distribution.

Source: Montek Ahluwalia, "Dimensions of the problem," in H. Chenery, Duloy & Jolly (eds.), Redistribution with Growth: An Approach to Policy (Washington, D.C.: IBRD, 1973) (mimeo). Reprinted by permission of The World Bank & Oxford University Press.

ความยากจน

ในบทที่ 2 เราได้นิยาม ความยากจนสัมบูรณ์ (absolute poverty) ว่าหมายถึง จำนวนประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่า "เส้นความยากจนระหว่างประเทศ" (international poverty line) ความยากจนสัมบูรณ์ อาจเกิดขึ้นในประเทศที่มีรายได้ต่อหัวสูง เช่น ในมหานครนิวยอร์กเท่าๆ กับที่อาจเกิดขึ้นใน กัลกัตตา โคโร ลากอส หรือโบโกตา เพียงแต่ว่า จำนวนหรือสัดส่วนของประชากรที่ยากจนในประเทศพัฒนา อาจมีน้อยกว่าในประเทศกำลังพัฒนา เมื่อเร็ว ๆ นี้ นักเศรษฐศาสตร์ของธนาคารโลกได้สรุปเรื่องราวของความยากจนในโลกที่สามและการเติบโตทางเศรษฐกิจไว้ว่า:

"เกือบร้อยละ 40 ของประชากรในประเทศกำลังพัฒนาประสบกับความยากจนในแง่ของการมีรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อการได้อาหารมาเลี้ยงชีพ ประชากรที่ยากไร้เหล่านี้ อยู่ในเอเชียใต้ อินโดนีเซีย และแถบซาฮาราในแอฟริกา ซึ่งมีจำนวนราว 2 ใน 3 ของประชากรโลก และกว่า 3 ใน 4 ของประชากร ตกอยู่ในช่วงแห่งความยากจนถึงร้อยละ 60 (หรือมากกว่านี้) ของประชากรในประเทศ"^{5/}

ตาราง 5.6 เป็นการประมาณค่าของระดับความยากจนสัมบูรณ์ในปี 1975 และพยากรณ์จำนวนประชากรที่จะประสบความยากจนในปี ค.ศ. 2000 ในประเทศโลกที่สาม 36 ประเทศ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มประเทศที่มีรายได้ต่อหัวต่ำมาก (ต่ำกว่า 150 ดอลลาร์ในราคาคงที่ปี 1970) กลุ่มประเทศที่มีรายได้ต่อหัวปานกลาง (150-325 ดอลลาร์) และกลุ่มประเทศที่มีรายได้ต่อหัวสูง (325-1,300 ดอลลาร์) ผู้ทำการวิจัยคาดการณ์ว่าความยากจนสัมบูรณ์จะลดลง (แม้ว่าจะไม่สามารถขจัดให้หมดสิ้นไป) เมื่อสิ้นสุดศตวรรษนี้ แต่การพยากรณ์ก็มีลักษณะมองในแง่ดีเกี่ยวกับอนาคตของแนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้

จากข้อสรุปในข้อ 5 ที่ว่า ไม่ปรากฏชัดว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อหัวและการกระจายรายได้ หมายความว่า ระดับรายได้ต่อหัวสูงไม่จำเป็นต้องหมายถึงการไม่มีประชากรยากจน เนื่องจาก ประเทศที่มีรายได้ต่อหัวสูง อาจมีจำนวนประชากรที่ยากจนมากก็ได้ ตัวอย่างเช่น ในตาราง 5.6 ไต้หวัน และกัวเตมาลา มีรายได้ต่อหัวใกล้เคียงกัน แต่กัวเตมาลา มีประชากรยากจนเป็น 2 เท่าของไต้หวัน เกาหลีใต้มีรายได้ต่อหัวสูงกว่าเปรู ถึง 60% แต่มีประชากรยากจนน้อยกว่าเปรูถึง 40% (6% เทียบกับ 15%) เพราะฉะนั้นเราได้ข้อสรุปว่า ปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้อย่างไม่เสมอภาค ไม่ใช่เพียงผลลัพท์ของการเติบโตทางเศรษฐกิจเท่านั้น หากแต่ขึ้นอยู่กับลักษณะของการจัดการในทางการเมืองและสถาบันอันเป็นส่วนสำคัญในการกระจายผลประโยชน์แห่งการพัฒนาไปสู่กลุ่มชนต่าง ๆ ด้วย

01711 5.6 Income Growth and **Poverty** in 36 Development **Countries**, 1975
and 2000 (projected)

Country	1975	GNP		Share of		Number of people in		
	GNP per capita	<u>growth rate</u> 1960- 1975	1975- <u>2000</u>	lowest 40% 1975	2000 projection	Percentage of poverty population in 1975	1975 estimate	2000 projection
Group A (under \$150)								
Bangladesh	72	2.4	4.6	20.1	17.4	60	52	56
Ethiopia	81	4.3	4.1	16.8	15.0	62	19	25
Burma	88	3.2	2.5	15.7	15.2	56	20	29
Indonesia	90	5.2	5.5	16.1	12.7	62	76	30
Uganda	115	4.0	3.2	14.4	14.0	45	6	12
Zaire	105	4.3	4.8	14.6	12.7	49	11	13
Sudan	112	3.0	6.0	14.5	12.3	47	10	8
Tanzania	118	6.8	5.4	14.3	14.5	46	8	9
Pakistan	121	5.6	5.2	16.5	14.6	38	32	26
India	108	3.6	4.5	17.0	14.6	46	277	167
Subtotal	99	3.8	4.7	16.7	13.9	49	510	375
Group B (\$150-\$325)								
Kenya	168	7.0	5.9	8.9	7.7	48	7	11
Nigeria	176	7.1	5.2	13.0	11.8	27	27	30
Philippines	182	5.6	7.3	11.6	10.3	29	14	6
Sri Lanka	185	4.2	3.9	19.3	16.2	10	2	2
Senegal	227	1.5	4.0	9.6	8.9	29	1	2
Egypt	238	4.2	6.1	13.9	13.5	14	7	5
The island	237	7.5	6.7	11.5	10.9	23	13	4
Ghana	255	2.7	2.1	11.2	11.9	19	2	6
Morocco	266	4.4	6.2	13.3	10.9	16	4	3
Ivory coast	325	7.7	5.6	10.4	10.4	14	1	1
subtotal	209	5.5	5.8	12.0	10.1	24	81	70
Group c (\$325-\$1,300)								
South Korea	325	9.3	3.1	16.9	19.1	6	3	
Chile	386	2.3	6.0	13.1	14.3	9	1	
Zambia	363	3.4	4.9	13.0	12.9	7	0	1
Colombia	353	5.6	7.4	9.9	11.5	14	5	2
Turkey	379	6.4	6.3	9.3	10.4	11	6	4
Tunisia	425	6.1	7.5	11.1	13.3	9	1	0

1979] 5.6 Income Growth and Poverty in 36 Development Countries, 1975 and 2000 (projected)

Country	1975	GNP		Share of		Number of people in		
	GNP per capita	<u>growth rate</u> 1960-1975	<u>growth rate</u> 1975-2000	lowest 1975	40% 2000	Percentage of poverty population in 1975	1975 estimate	2000 projection
Malaysia	471	6.7	6.7	11.1	13.3	8	1	1
Taiwan	499	9.1	6.2	22.3	24.4	4	1	0
Guatemala	497	6.1	6.0	11.3	12.4	9	1	1
Brazil	509	7.2	7.0	9.1	11.9	8	16	7
Peru	503	5.7	6.3	7.3	8.8	15	3	2
Jran	572	9.5	7.2	8.2	11.0	8	5	2
Mexico	758	6.8	6.8	8.2	10.8	10	8	6
Yugoslavia	828	5.8	6.1	18.8	23.9	4	1	0
Argentina	1,097	4.0	4.5	15.1	18.5	3	1	1
Venezuela	1,288	5.8	6.8	8.5	12.9	5	1	1
Subtotal	5 7 7	6.4	6.9	9.9	10.0	8	54	30
Total	237	5.4	6.2	9.8	6.5	35	644	475

Source: M.S. Ahluwalia, N. Carter, and H. Chenery, "Growth and poverty in developing countries," Journal of Development Economics 6 (September 1979), Tables 1 and 2.

สตรี และความยากจน

ในทุกประเทศ ณ ระดับรายได้ต่ำสุดนั้นสตรีมีจำนวนมากกว่าบุรุษ ครอบครัวที่มีสตรีเป็นหัวหน้าก็มีแนวโน้มว่าจะยากจนเพิ่มมากขึ้น ในจำนวนครัวเรือนทั้งหมดของโลก ประมาณว่ามีครัวเรือนที่มีสตรีเป็นหัวหน้าครอบครัว 17-28% ในบางท้องที่เช่น แคนคาเรียเบียน และแอฟริกาใต้ มีครัวเรือนที่มีสตรีเป็นหัวหน้าครอบครัวกว่า 40% โดยทั่วไปแล้วครอบครัวที่มีสตรีเป็นหัวหน้าเป็นครอบครัวที่ยากจนที่สุดในสังคม

ความยากจนเป็นภาระอันหนักหน่วงของผู้หญิง เนื่องจาก พวกเขาต้องมีบทบาทถึงสองอย่างในระบบเศรษฐกิจ ผู้หญิงต้องทำงานทั้งในบ้านและนอกบ้าน งานในบ้านตกเป็นภาระของผู้หญิง เช่น การเตรียมหุงหาอาหาร การทำความสะอาดบ้านเรือน การเลี้ยงดูเด็กและคนแก่ การหาไม้ฟืนมาทำเชื้อเพลิง ตักน้ำ ตำข้าว ให้อาหารสัตว์ ผู้หญิงที่ยากจนมักจะมีลูกมากด้วย ซึ่งสร้างภาระอันหนักอึ้งให้แก่หล่อน ส่วนงานนอกบ้าน เช่น งานเกษตร งานในโรงงานอุตสาหกรรม หรือ งานบริการในตัวเมืองก็เป็นงานที่หนักสำหรับหล่อน มีหน้าซ้ำต้องทำงานเหล่านั้นเป็นเวลาหลายชั่วโมง ค่าจ้างก็ต่ำ การที่ผู้หญิงต้องออกไปหางานทำนอกบ้านเป็นเพราะต้องหารายได้เพิ่มให้แก่ครอบครัว ยิ่งผู้หญิงมีรายได้น้อย มีเวลานักผ่อนน้อยอยู่แล้วก็อาจจะเอาเวลาที่ควรจะพักผ่อนไปทำงานเพื่อหารายได้เพิ่ม รายได้ของผู้หญิงที่ทำงานทั้งในบ้านและนอกบ้านอาจจะสูงกว่ารายได้ของผู้ชายที่ยากจนด้วยซ้ำ

ความจริงอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้หญิงที่เป็นหัวหน้าครอบครัวยากจน ได้แก่ สถานภาพของผู้หญิงนั่นเอง ทั้งนี้เพราะว่าผู้หญิงได้รับการศึกษาน้อย โอกาสในการหางานทำก็มีไม่มาก และยังได้รับค่าจ้างต่ำกว่าผู้ชาย

แน่นอน นโยบายที่จะลดความยากจนของสตรีคือ การยกสถานภาพของเธอให้สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ อาทิ การจัดการศึกษาสำหรับสตรี เป็นโอกาสให้สตรีได้มีงานทำมากขึ้น เป็นต้น ซึ่งจะช่วยยกระดับของประสิทธิภาพในการผลิต และรายได้ของสตรีให้สูงขึ้น

ลักษณะทางเศรษฐกิจของกลุ่มประชากรที่ยากจน

การตั้งความหวังว่าจะเพิ่มรายได้ประชาชาติเพื่อปรับปรุงระดับการครองชีพของคนยากจน อาจไม่เป็นการเพียงพอ ถ้าเราไม่ทราบข้อมูลอย่างแท้จริงเกี่ยวกับ ลักษณะ, สถานที่ และขอบเขตของความยากจน^๕ /

ข้อสรุปทั่วไปที่ใกล้เคียงความจริงมากที่สุดเกี่ยวกับความยากจน อาจจะได้แก่การที่พวกเขาอาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจายในท้องถิ่นชนบทโดยทำงานด้านการเกษตร เรามีข้อมูลจากประเทศโลกที่สามยืนยันข้อสรุปนี้ ยกตัวอย่างเช่น คนยากจนราว 2 ใน 3 ยังชีพอยู่ได้โดยทำการเกษตรนอกระบบทั้งขึ้นด้วยการทำไร่ไถนาขนาดเล็ก หรือไม่ก็ทำงานรับจ้างในไร่นา ส่วนอีก 1 ใน 3 ยังชีพด้วยการขายของเล็กๆ น้อยๆ ในชนบท และตามชานเมือง โดยทั่วไปแล้วเราสามารถสรุปได้ว่า 75-80% ของประชากรยากจนอาศัยอยู่ในเขตชนบทในแอฟริกา เอเชีย ส่วนในลาตินอเมริกา มีประชากรยากจนราว 70%

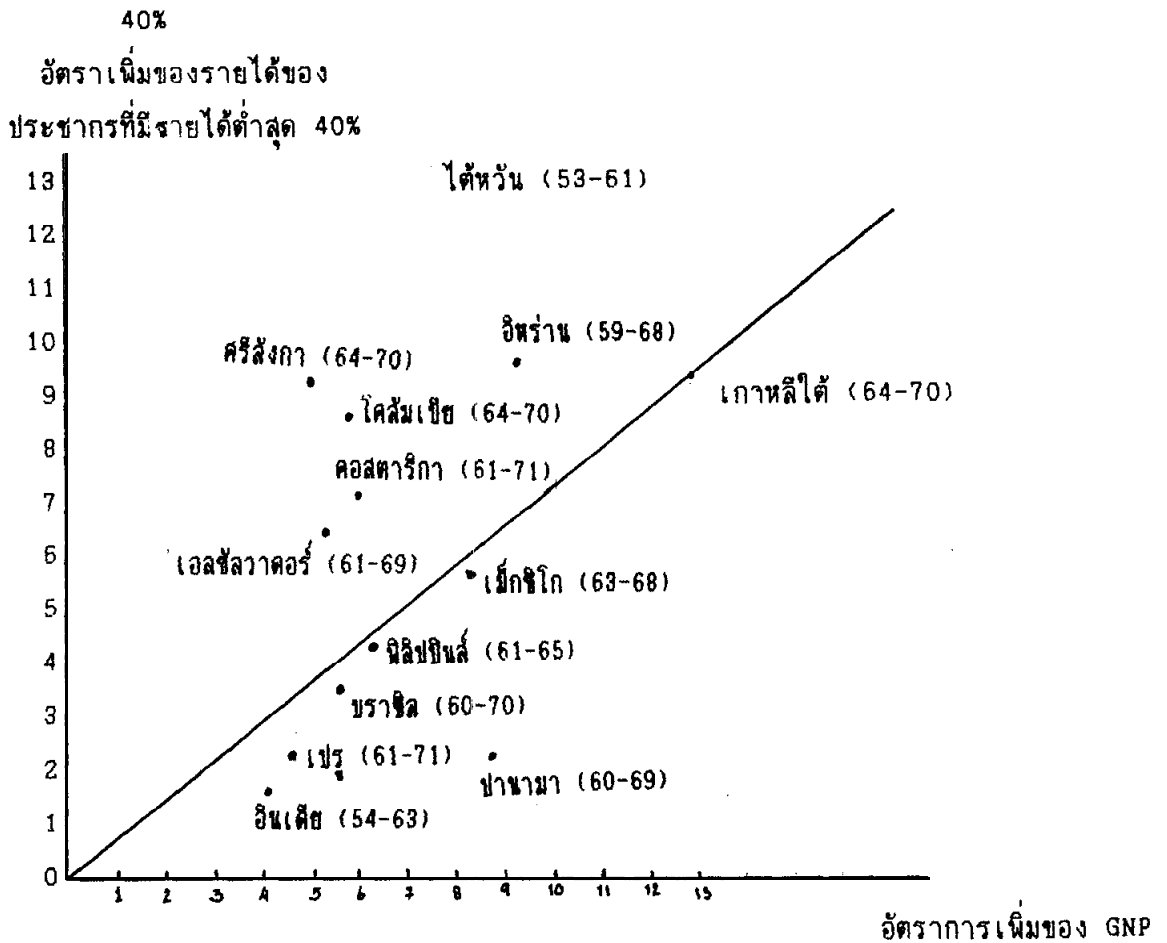
น่าสังเกตว่า ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา รัฐบาลของประเทศกำลังพัฒนามุ่งทุ่มเทค่าใช้จ่ายไปในเขตเมืองมากกว่าชนบท ไม่ว่าจะพิจารณาในด้านการลงทุนทางเศรษฐกิจหรือด้านอื่นๆ เช่น การศึกษา สาธารณสุข การเคหะ และบริการสังคม เราจะพิจารณาปัญหาการพัฒนาเหล่านี้ในบทต่อไป ในที่นี้สมควรตระหนักว่า นโยบายที่กำหนดขึ้นบรรเทาปัญหาความยากจน จะต้องมุ่งเข้าไปในการพัฒนาชนบทอันเป็นสาขาเกษตรกรรม (ดูบทที่ 9)

การเติบโตทางเศรษฐกิจ และความยากจน

ปัญหานี้พื้นฐานที่ต้องขบคิด คือ อัตราการเติบโตของรายได้ประชาชาติ ช่วยให้มีการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมกัน และลดความยากจนสัมบูรณ์ได้หรือไม่ ? น่าเสียดายที่ปัจจุบันนักเศรษฐศาสตร์ยังไม่มีความรู้เพียงพอที่จะยืนยันว่า อะไรเป็นปัจจัยที่กำหนดการเปลี่ยนแปลงในการกระจายรายได้ ศาสตราจารย์คูซเน็ตส์ แถลงว่า ในระยะแรกๆ ของการเติบโตทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ มีแนวโน้มเลวลง แต่ในระยะต่อไปจะดีขึ้น เมื่อดูจากข้อมูลระยะยาวของประเทศตะวันตก ดูเหมือนจะยืนยันถ้อยแถลงของคูซเน็ตส์ แต่สำหรับประเทศกำลังพัฒนา ถ้อยแถลงของเขาไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง⁷

รูป 5.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเติบโตของรายได้ประชาชาติของประเทศกำลังพัฒนา 13 ประเทศ (แกนนอน) และอัตราการเพิ่มของรายได้ของประชากรที่มีรายได้ต่ำสุด 40% (แกนตั้ง) ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง ช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล จุดที่อยู่เหนือเส้น 45° หมายถึง ประเทศที่มีการกระจายรายได้ดีขึ้น [รายได้ของประชากรที่มีรายได้ต่ำสุด 40% เพิ่มขึ้นในอัตราสูงกว่าการเพิ่มของรายได้ประชาชาติ] ส่วนจุดที่อยู่ใต้เส้น 45° หมายถึง ประเทศที่มีการกระจายรายได้ไม่เสมอภาคมากขึ้น

รูป 5.6 เปรียบเทียบ อัตราเพิ่มของ GNP กับอัตราเพิ่มของรายได้ของประชากรที่มีรายได้ต่ำสุด

อย่างไรก็ตาม รูป 5.6 ไม่ได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเพิ่มรายได้ประชาชาติ และการกระจายรายได้ อัตราการเพิ่มอย่างรวดเร็วของรายได้ประชาชาติไม่ได้หมายความว่า การกระจายรายได้จะเลวลงเสมอไป แท้ที่จริง ประเทศอิหร่าน เกาหลีใต้ และไต้หวัน มีอัตราการเพิ่มรายได้สูงมาก แต่ก็มี การกระจายรายได้ค่อนข้างดี ส่วนเม็กซิโก และปานามา ซึ่งมีอัตราการเพิ่มของรายได้ประชาชาติสูง แต่กลับมีการกระจายรายได้เลวลง

อีกประการหนึ่งคือ ดูเหมือนว่า จะไม่มีความสัมพันธ์ที่แน่นอนระหว่างการเพิ่มขึ้นของ รายได้ประชาชาติและการกระจายรายได้ ประเทศกำลังพัฒนา เช่น อินเดีย เปรู ฟิลิปปินส์ มี อัตราการเพิ่มของรายได้ประชาชาติอย่างช้า ๆ แต่ก็มี การกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม หลายประเทศพยายามปรับปรุงระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจช้ามาก อาทิ ศรีลังกา โคลัมเบีย คอสตาริกา เอลซัลวาดอร์

ถึงแม้ข้อมูลที่แสดงจะครอบคลุมระยะเวลาสั้นๆ แต่ก็แสดงให้เห็นว่า "ลักษณะ" ของ การเติบโตทางเศรษฐกิจ [เป็นไปอย่างไร ใครได้รับประโยชน์บ้าง ? สาขาเศรษฐกิจใดมีความ สำคัญ ? เน้นที่สถาบันใดบ้าง ?] อะไรบ้างที่มีผลต่อการกำหนดการดำรงชีพของคนยากคนจน แต่ การเติบโตทางเศรษฐกิจในตัวของมันเองแล้ว ไม่ได้เป็นตัวกำหนด ลักษณะของการกระจายรายได้

ข้อมูลที่ได้จากประเทศกำลังพัฒนา 43 ประเทศ แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง สัดส่วน ของรายได้ประชากรที่ยากจนที่สุด 60% และการเติบโตทางเศรษฐกิจส่วนรวม ซึ่งให้เห็นว่า " โดยเฉลี่ยแล้ว ผลกระทบของการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีต่อการกระจายรายได้ เป็นการลดรายได้ สัมบูรณ์และรายได้สัมพัทธ์ของคนยากจน ไม่มีหลักฐานแสดงว่ามีการกระจายผลประโยชน์จากการ เติบโตทางเศรษฐกิจไปสู่คนยากจน แต่คนร่ำรวยและคนชั้นกลางจำนวนน้อยได้รับประโยชน์จาก การเติบโตทางเศรษฐกิจ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า "โครงสร้างเศรษฐกิจต่างหาก ที่เป็นตัวกำหนดรูปแบบของการ กระจายรายได้"^๑

เป้าหมายของการพัฒนา : การเติบโตทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ที่เป็นระบบ

ปัจจุบัน ประเทศโลกที่สามต่างยอมรับว่าจำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนเป้าหมายในการ พัฒนา แทนที่จะมุ่งให้ความสำคัญแก่การเพิ่มอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ใน ขณะเดียวกันจะต้องมีเป้าหมายทางสังคมที่กว้างกว่าเดิม เช่น การขจัดความยากจน และความ เหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ อย่างไรก็ตามยังคงมีช่องว่างระหว่างการให้คำนิยามใหม่ และ การปฏิบัติจริงอยู่มาก เนื่องจากปัญหาการปรับทิศทาง, กลยุทธ์แห่งการพัฒนานั้น เกี่ยวเนื่องกับ โครงสร้างทางการเมืองสถาบันและกลุ่มอำนาจ วิชาเศรษฐศาสตร์เองก็ไม่มีทฤษฎีใดสนับสนุนว่า ประเทศกำลังพัฒนาควรจะเน้นการเติบโตอย่างไร หรือใช้กลยุทธ์ในการลงทุนเพื่อเพิ่มอัตราการ ลงทุนให้มากที่สุด นอกจากนี้ นักเศรษฐศาสตร์ยังมีความเห็นไม่ลงรอยกันในเรื่องการใช้กลยุทธ์ เพื่อหนีตปัญหาความยากจน นี่นับว่าไม่เพียงพอเพราะปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้มี สาเหตุมาจากการเมืองและสถาบันเท่านั้น แต่ยังเป็นเพราะเรายังไม่มีทฤษฎีที่สามารถอธิบายตัว กำหนดการกระจายรายได้ได้ดีดื้อ (แม้ในประเทศพัฒนาเองก็ตาม)

แต่ประสิทธิภานของวิชาเศรษฐศาสตร์ก็ได้แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการของทฤษฎีและ แนวคิดต่างๆ ที่งอกงามขึ้นมาจากปัญหาเศรษฐกิจของโลกที่เป็นจริง มิใช่เพียงกระบวนการทาง อินทรีย์ ตามธรรมชาติล้วนๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับโลกเลย ทฤษฎีประชากรของมัลธัส ทฤษฎีมาร์กซิสต์ เกี่ยวกับความทุกข์ยากของมวลชน ทฤษฎีนีโอคลาสสิกเกี่ยวกับพฤติกรรมในการแสวงอรรถประโยชน์ สูงสุดและการแข่งขันสมบูรณ์ ทฤษฎีของเคนส์เกี่ยวกับการกำหนดรายได้และการจ้างงาน ทฤษฎี

ของแอร์รีออด - โดมาร์เกี่ยวกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ล้วนเป็นผลผลิตโดยตรงของปัญหาเศรษฐกิจและสังคมในยุคสมัยนั้นๆ ดังนั้นนักเศรษฐศาสตร์ในยุคของเราคงต้องให้ความสนใจต่อปัญหาความยากจนเป็นพิเศษ แทนที่จะเป็นสนใจการเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว

แม้ว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วจะไม่ให้คำตอบแก่เรา แต่มันก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในโครงการพัฒนาที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาความยากจน ยิ่งกว่านั้นไม่จำเป็นว่า การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และการกระจายรายได้อย่างเสมอภาคมากขึ้นจะเป็นเป้าหมายที่ขัดแย้งกันเสมอไป ทางเลือกของประเทศโลกที่สามมิใช่เพียงเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจ หรือการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม แต่สามารถจะกระจายผลประโยชน์แห่งการพัฒนาไปสู่กลุ่มคนที่ยากจนได้

เพราะฉะนั้น เป้าหมายของการพัฒนาจึงควรกำหนดรูปแบบที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นหนักที่การเพิ่มรายได้ของกลุ่มคนที่ยากจนเป็นสำคัญ

การวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์ : การกระจายรายได้ใหม่

การเติบโตกับการกระจายรายได้

ข้อถกเถียงเกี่ยวกับสัดส่วนที่ปัจจัยการผลิตได้รับ (factor shares), การออม และการเติบโต

แม้ว่า การวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์ไม่ค่อยให้ความสนใจแก่ความสัมพันธ์ระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจ และผลลัพธ์อันเกิดจากการกระจายรายได้ แต่ทฤษฎีบางทฤษฎี อ้างว่าการกระจายรายได้ *ไม่เท่าเทียมกัน* เป็นเงื่อนไขที่จำเป็น ต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ^{10/} อันที่จริง ในทศวรรษ 1960 และต้นทศวรรษ 1970 นักเศรษฐศาสตร์ยอมรับสมมุติฐานข้อนี้ และไม่ได้ให้ความสนใจต่อปัญหาความยากจน และการกระจายรายได้

เหตุผลที่สนับสนุนการกระจายรายได้ *ไม่เท่าเทียมกัน* คือ ผู้ที่มีรายได้สูง และบริษัทเป็นผู้ที่สามารถ *ออมทรัพย์* เพื่อนำไปลงทุนและช่วยให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังที่ตัวแบบแอร์รีออด-โดมาร์เสนอ (บทที่ 3) หากคนรวย *ออมทรัพย์* แล้วนำไปลงทุน แต่คนจนใช้จ่ายเพื่อบริโภคหมด และหากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเกี่ยวกับเงินออมของชาติโดยตรง ระบบเศรษฐกิจที่มีการกระจายรายได้ *ไม่เสมอภาคกัน* อย่างมาก อาจทำการออม และเติบโตเร็วกว่าระบบเศรษฐกิจที่มีการกระจายรายได้ *เสมอภาค* เพราะฉะนั้นทฤษฎีนี้จึงสมมติว่ารายได้ประชาชาติ และรายได้ต่อหัวจะเพิ่มขึ้นมากจนสามารถกระจายรายได้ใหม่ (redistribution) ให้ *เสมอภาคมากขึ้น* โดยใช้นโยบายภาษีและเงินอุดหนุน แต่กว่าจะถึงเวลานั้น อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจคงจะลดลง และความหวังที่คนจนหวังว่าจะได้รับส่วนแบ่งจากการพัฒนา คงจะ *เนิ่นนานออกไป*^{11/}

ข้อโต้แย้ง

ในปัจจุบัน นักเศรษฐศาสตร์การพัฒนาเชื่อว่า ความคิดดังกล่าวไม่ถูกต้อง และเห็นว่า แท้ที่จริง การกระจายรายได้ได้อย่างเสมอภาคมากขึ้น เป็นเงื่อนไขจำเป็นต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ทำให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถพึ่งตนเองได้ โดยมีเหตุผลดังนี้

ประการแรก ประเทศพัฒนามีประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์แตกต่างจากประสบการณ์ของประเทศด้อยพัฒนา มีข้อมูลยืนยันว่าคนร่ำรวยในประเทศด้อยพัฒนาไม่ได้ปรารถนาจะเก็บออม และลงทุนทำธุรกิจในประเทศ ตรงกันข้าม เจ้าที่ดิน นักธุรกิจ นักการเมือง และชนชั้นนำใช้จ่ายเงินในการซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศ ซื้อบ้านพักในต่างประเทศ เดินทางท่องเที่ยว หรือไม่กี่ซื้อทองคำ เพชรพลอย ตลอดจนนำเงินไปฝากไว้ในธนาคารต่างประเทศ "การออมทรัพย์" และ "การลงทุน" ในลักษณะดังกล่าวไม่ใช่การเพิ่มทรัพยากรอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศด้อยพัฒนา แต่เป็นการลดยุทธศาสตร์รายได้ซึ่งเกิดจากหยาดเหงื่อ แรงงานของชาวนาชาวไร่ และคนงานที่ไร้การศึกษาต่างหาก รวมความแล้ว คนรวยไม่จำเป็นต้องออมทรัพย์ และลงทุนในสัดส่วนที่มากกว่าคนจน^{13/} (ในแง่ของการออม และการลงทุนที่ "เป็นประโยชน์" ต่อประเทศชาติอย่างแท้จริง) เพราะฉะนั้นกลยุทธ์การเพิ่มความเติบโตทางเศรษฐกิจโดยอาศัยการกระจายรายได้อย่างไม่เท่าเทียมกัน จึงเป็นไปได้เพื่อฉวยโอกาสแสวงประโยชน์ และรักษาสถานภาพเดิมของชนชั้นนำในโลกที่สาม โดยคนจนส่วนใหญ่สูญเสียผลประโยชน์ กลยุทธ์เช่นนี้เรียกว่าเป็น "การต่อต้านการพัฒนา"^{14/}

ประการที่สอง การที่ประชากรมีรายได้น้อย และมีระดับการครองชีพต่ำ ซึ่งเห็นได้จากการมีสุขภาพอนามัยไม่ดี การศึกษาต่ำ ย่อมส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตต่ำอันเป็นผลให้ระบบเศรษฐกิจขยายตัวช้า กลยุทธ์ที่สามารถเพิ่มทุนรายได้ และยกระดับการครองชีพของประชากรที่ยากจน จึงไม่เพียงช่วยให้พวกเขามีความเป็นอยู่ดีขึ้น แต่ยังส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิต และรายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นด้วย

ประการที่สาม การยกระดับรายได้ของคนจนจะช่วยเร่งให้มีอุปสงค์ต่อสินค้าจำเป็น เช่น อาหาร เสื้อผ้า มากขึ้น ในขณะที่คนรวยใช้จ่ายเงินซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศ เมื่ออุปสงค์ต่อสินค้าภายในประเทศเพิ่มขึ้นย่อมเท่ากับเป็นการกระตุ้นให้มีการผลิต, การจ้างงาน และการลงทุนมากขึ้น อันเป็นเงื่อนไขที่ดีของการเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเป็นการผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาอย่างกว้างยิ่งขึ้น^{15/}

ประการที่ดี การกระจายรายได้ได้อย่างเท่าเทียมกันมากขึ้นจะช่วยลดความยากจนของประชากร ในขณะที่เดียวกันจะกระตุ้นให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยประชาชนเข้ามีส่วนร่วม

ในกระบวนการ เพราะมีแรงจูงใจทางวัตถุและจิตวิทยา ตรงกันข้าม การกระจายรายได้อย่างไม่เท่าเทียมกันเป็นการทำลายแรงจูงใจทางเศรษฐกิจของประชากร ซึ่งอาจเกิดการต่อต้าน และปฏิเสศที่จะร่วมมือกับรัฐบาล อันจะนำไปสู่ความวุ่นวายทางการเมือง

GMP : ดัชนีชี้ค่าเอียงในการวัดการพัฒนามและสวัสดิการ

เราได้วิพากษ์วิจารณ์การใช้ GNP และการเพิ่มของ GNP เป็นดัชนีวัดการพัฒนา และระดับความเป็นอยู่ของประชาชนว่า เป็นดัชนีที่ไม่ได้บอกให้ทราบอย่างแท้จริงว่ารายได้ประชาชาติถูกแบ่งสรรปันส่วนไปอย่างไร ใครเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการเติบโตทางเศรษฐกิจ ตัวอย่าง เช่น การที่ GNP และ GNP ต่อหัวเพิ่มขึ้น ไม่สามารถบอกได้ว่า คนยากจนมีสภาพความเป็นอยู่ดีขึ้นหรือไม่

หลายคนไม่ได้ตระหนักว่า แท้ที่จริงนั้น การคำนวณอัตราเพิ่มของ GNP เป็นการคำนวณอัตราเพิ่มของรายได้ของกลุ่มประชากรที่มีรายได้สูงสุด 40% ซึ่งได้รับรายได้เป็นสัดส่วนมากที่สุดของรายได้ทั้งหมด ดังนั้นจึงไม่ควรนำอัตราเพิ่มของ GNP ไปใช้เป็นดัชนีวัดสวัสดิการทางเศรษฐกิจสังคม ในที่นี้จะขอยกตัวอย่าง (ที่ค่อนข้างจะสุดโต่งสักหน่อย) สมมติว่าระบบเศรษฐกิจหนึ่งมีประชากร 10 คน ในจำนวนนี้มีคนเดียวที่มีรายได้ 100 บาท อีก 9 คนไม่มีรายได้เลย ฉะนั้นรายได้ต่อหัวจะเท่ากับ 10 บาท ต่อไปสมมติว่ารายได้ของทุกคนเพิ่มขึ้นอีก 20% ดังนั้น GNP จึงเพิ่มเป็น 120 บาท และรายได้ต่อหัวเพิ่มเป็น 12 บาท แต่สำหรับ 9 คนที่ไม่มีรายได้เลยมาก่อนก็จะยังคงไม่มีรายได้เหมือนเดิม (คือ $12.0 \times 0 = 0$) การเพิ่มของรายได้ในกรณีนี้ไม่เป็นการดีต่อส่วนรวม เพราะว่ามีคนรวยเพียงคนเดียวที่ เป็นผู้ครอบครองรายได้ทั้งหมด ดังนั้นแทนที่ GNP จะเป็นดัชนีวัดสวัสดิการของสังคม กลับเป็นดัชนีวัดสวัสดิการของคนเพียงคนเดียว

ตัวอย่างดังกล่าวสามารถนำไปประยุกต์กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ แม้ว่าเหตุการณ์จริงจะมีการกระจายรายได้อย่างไม่เท่าเทียมกันน้อยกว่า ขอให้เราลองพิจารณาตัวเลขในตาราง 5.3 ซึ่งมีประชากร 5 กลุ่ม กลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุด 20% ได้รับรายได้เพียง 5% ของรายได้ทั้งหมด ส่วนกลุ่มอื่นๆ อีก 4 กลุ่มๆ ละ 20% ได้รับรายได้ได้ 9, 13, 22, และ 51% ของรายได้ทั้งหมดตามลำดับ จะเห็นว่าสัดส่วนของรายได้ของประชากรแต่ละกลุ่มคือมาตรวัดสวัสดิการเศรษฐกิจโดยเปรียบเทียบ และอัตราเพิ่มของรายได้ในแต่ละกลุ่มคือ มาตรวัดการเพิ่มขึ้นของสวัสดิการในกลุ่มนั้นๆ เราสามารถประมาณค่าความเติบโตของสวัสดิการรวมสังคม โดยรวมน้ำหนักของอัตราเพิ่มของรายได้ของแต่ละกลุ่มประชากร ซึ่งก็คือ การวัดอัตราเพิ่มของ GNP นั้นเอง จะได้สมการดังนี้

$$G = w_1g_1 + w_2g_2 + w_3g_3 + w_4g_4 + w_5g_5 \quad (1)$$

G = ดัชนีการเติบโตของสวัสดิการสังคม

g_i = อัตราเพิ่มของรายได้ของกลุ่มที่ i ($i = 1, 2, 3, 4$ และ 5)

w_i = น้ำหนักของกลุ่ม i ($w_1=0.05, w_2=0.09, w_3=0.13, w_4=0.22$),
 $w_5 = 0.51$)

แทนค่า w_i ลงใน (1) ในกรณีที่มีคนเพียงคนเดียวมีรายได้ ส่วนอีก 9 คน ไม่มีรายได้

$$G = 0g_1 + 0g_2 + 0g_3 + 0g_4 + 1.0g_5 = 1.0g_5 \quad (2)$$

อธิบายได้ว่า การเพิ่มของสวัสดิการสังคม เป็นการเพิ่มของรายได้ของกลุ่มที่มีรายได้สูงสุด 10% เท่านั้น จากตาราง 5.3 เราได้สัดส่วนของรายได้ของประชากร 5 กลุ่มดังนี้

$$G = 0.05g_1 + 0.09g_2 + 0.13g_3 + 0.22g_4 + 0.51g_5 \quad (3)$$

ต่อไป สมมติว่า อัตราเพิ่มของรายได้ของประชากรที่มีรายได้ต่ำสุด 60% = 0 (คือ $g_1=g_2=g_3=0$) ส่วนประชากรที่มีรายได้สูงสุด 40% มีรายได้เพิ่มขึ้น 10% (คือ $g_4=g_5=0.10$)

เราได้สมการใหม่

$$\begin{aligned} G &= 0.05(0)+0.09(0)+0.13(0)+0.22(0.10)+0.51(0.10) \\ &= 0.073 \quad \text{คือ ดัชนีสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้น 7.3% หรืออัตราเพิ่ม} \end{aligned}$$

ของ GNP นั้นเอง (จากตาราง 5.3 GNP เพิ่มขึ้นจาก 100 เป็น 107.3)

ตัวอย่างข้างบนแสดงให้เห็นว่า การใช้อัตราเพิ่มของ GNP เป็นดัชนีวัดสวัสดิการสังคม และเปรียบเทียบภาวะเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ เป็นการไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะเมื่อประเทศเหล่านั้นมีการกระจายรายได้ได้อย่างไม่เท่าเทียมกัน

จากสมการ (3) อัตราเพิ่มรายได้เพียง 1% ของกลุ่มที่มีรายได้สูงสุด 20% เท่ากับ 10 เท่าของอัตราเพิ่มของรายได้ 1% ของกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุด 20%

การสร้างดัชนีสวัสดิการสังคมโดยถ่วงน้ำหนัก

เราจะลองสร้างดัชนีใหม่ซึ่งอาจเรียกว่า "equal-weights" หรือ "poverty-weighted" index โดยประเทศที่จะได้ดัชนีนี้มีจุดมุ่งหมายในการขจัดความยากจน เราถ่วงน้ำหนักรายได้ของประชากรกลุ่มต่างๆ โดยใช้สัดส่วนของประชากรในแต่ละกลุ่มแทนที่จะใช้สัดส่วนของรายได้ต่อรายได้ทั้งหมด นั่นคือ เราถือว่าประชากรทุกคนมีความสำคัญเท่ากัน เมื่อแบ่งประชากรในระบบเศรษฐกิจออกเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 20% แล้ว จึงถ่วงน้ำหนัก 0.2 ให้แก่อัตราเพิ่มของรายได้ของแต่ละกลุ่ม ฉะนั้นการเพิ่มของรายได้ 10% ของผู้มีรายได้ต่ำสุด 20% จึงเท่ากับ การเพิ่มของรายได้ 10% ของผู้มีรายได้สูงสุด 20% แม้ว่าจำนวนรายได้สัมบูรณ์ที่เพิ่มจะแตกต่างกันมาก

เขียนสมการใหม่ได้ดังนี้

$$G = 0.20g_1 + 0.20g_2 + 0.20g_3 + 0.20g_4 + 0.20g_5 \quad (4)$$

สมมติให้ ประชากรกลุ่มที่ 1, 2, 3 มีรายได้คงที่ ส่วนกลุ่ม 4 และ 5 มีระดับรายได้เพิ่มขึ้น 10%

$$G = 0.20(0) + 0.20(0) + 0.20(0) + 0.20(0) + 0.20(0.10) + 0.20(0.10) \\ = 0.04$$

สวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้นเพียง 4% เทียบกับ 7.3% ในกรณีที่ใช้ดัชนีการเพิ่มของ GNP (หรือ distributive shares)

สมมติว่า ประเทศกำลังพัฒนาต้องการเพิ่มรายได้ให้แก่คนจนที่มีรายได้ต่ำสุด 40% welfare weights ได้แก่ $w_1 = 0.60$, $w_2 = 0.40$ ส่วน w_3 , w_4 และ $w_5 = 0$

Social Welfare Growth Index ของประเทศนี้คือ

$$G = 0.60g_1 + 0.40g_2 + 0g_3 + 0g_4 + 0g_5 \quad (5)$$

แทนค่า $g_1 = g_2 = g_3 = 0$ $g_4 = g_5 = 0.10$

$$G = 0.60(0) + 0.40(0) + 0(0) + 0(0.10) + 0(0.10) \\ = 0$$

เพราะฉะนั้น Poverty weight index ซึ่ให้เห็นว่า สวัสดิการสังคมไม่ดีขึ้นเลย (ไม่มีการพัฒนา) ถึงแม้ GNP จะเพิ่มขึ้นถึง 7.3%

ถึงแม้การเลือกใช้ welfare weights เป็นดัชนีการพัฒนายังจะเป็นสิ่งที่กำหนดขึ้น แต่มันก็เป็นตัวแทนที่สะท้อนให้เห็นถึงวิจารณญาณเกี่ยวกับคุณค่าทางสังคมในเรื่องเป้าหมายของสังคม ทรายใดที่ยังคงใช้อัตราเพิ่มของ GNP เป็นดัชนีวัดระดับของการพัฒนาทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เราก็จำเป็นต้องใช้ดัชนีถ่วงน้ำหนักที่ดีด้วย

ลองพิจารณาตาราง 5.7 ซึ่ง Chenery and Ahluwalia เป็นผู้รวบรวมข้อมูล เหล่านี้ แสดงอัตราเพิ่มของรายได้ในประเทศต่างๆ 14 ประเทศ equal-weights index และ poverty-weight index ถ่วงน้ำหนักแก่อัตราเพิ่มของรายได้ของประชากรที่มีรายได้ต่ำสุด 40% กลุ่มประชากรที่มีรายได้ปานกลาง 40% และกลุ่มประชากรที่มีรายได้สูงสุด 20% เท่ากับ 0.6, 0.4 และ 0.0 ตามลำดับ

สรุปจากตาราง 5.7 ได้ดังนี้

1. ในบางประเทศเช่น บราซิล เม็กซิโก และปานามา มีอัตราเพิ่มของ GNP สูง แต่เมื่อใช้ดัชนีวัดแบบ equal-weights และ poverty-weights index แล้วปรากฏว่ามีการพัฒนาเศรษฐกิจน้อยกว่าเมื่อใช้ดัชนีการเพิ่มของ GNP วัด ทั้งนี้เพราะประเทศเหล่านี้มีการกระจาย

รายได้อย่างไม่เท่าเทียมกันมากขึ้น

2. ใน 4 ประเทศ ได้แก่ โคลัมเบีย เอลซัลวาดอร์ ศรีลังกา และไต้หวัน มีค่าดัชนีถ่วงน้ำหนัก ดีกว่าดัชนีการเพิ่มของ GNP เนื่องจากการเพิ่มของรายได้ของประชากรยากจน ดีกว่ากลุ่มประชากรร่ำรวย

3. ใน 5 ประเทศ ได้แก่ คอสตาริกา เกาหลีใต้ เปรู ฟิลิปปินส์ และยูโกสลาเวีย ดัชนีทั้ง 3 ตัวไม่แตกต่างกันมากนัก แสดงว่าการกระจายรายได้ไม่เปลี่ยนแปลงมากนักในช่วงที่เก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ของเราแสดงให้เห็นว่า การเลือกระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมกันยิ่งขึ้น แท้จริงแล้วก็คือการเลือกระหว่างอัตราเพิ่มของรายได้ระหว่างคนรวยและคนจนนั่นเอง หากใช้ดัชนีสวัสดิการถ่วงน้ำหนักเพื่อวัดการ พัฒนาเศรษฐกิจ จะได้ข้อสรุปอีกประการหนึ่งคือ อัตราการเพิ่มของ GNP ที่ไม่สูงนัก มีความสัมพันธ์กับอัตราการขยายตัวของการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างน้อยก็โดยวิจารณญาณของสังคมที่ปรารถนา ความเสมอภาค

ตาราง 5.7 การกระจายรายได้ และการเติบโตทางเศรษฐกิจ

ลำดับ	ประเทศ	ช่วงเวลา	I. การเพิ่มรายได้			II. สวัสดิการที่เพิ่มขึ้นต่อปี		
			pper 20%	Middle 40%	Lowest 40%	(A) GNP weights	(B) Equal weights	(C) Poverty weights
1.	เกาหลีใต้	1964-70	12.4	9.5	11.0	11.0	10.7	10.5
2.	ปานามา	1960-69	8.8	9.2	3.2	8.2	6.7	5.2
3.	เม็กซิโก	1963-68	8.8	5.8	6.0	7.8	6.5	5.9
4.	ไต้หวัน	1953-61	4.5	9.1	12.1	6.8	9.4	11.1
5.	คอสตาริกา	1961-71	4.5	9.3	7.0	6.3	7.4	7.8
6.	แคนาดา	1961-65	7.0	5.3	6.5	6.2	6.1	6.1
7.	โคลัมเบีย	1964-70	5.2	7.9	7.8	6.2	7.3	7.8
8.	เอลซัลวาดอร์	1961-69	3.5	9.5	6.4	5.7	7.1	7.4
9.	ฟิลิปปินส์	1961-65	5.0	6.7	4.4	5.5	5.4	5.2
10.	บราซิล	1960-70	6.7	3.1	3.7	5.2	4.1	3.5
11.	สหรัฐฯ	1960-66	5.6	5.2	4.1	5.2	4.8	4.5
12.	ฟินแลนด์	1952-62	6.0	5.0	2.1	5.1	4.0	3.1
13.	ศรีลังกา	1963-70	3.1	6.3	8.3	5.0	6.5	7.6
14.	ยูโกสลาเวีย	1963-68	5.0	5.0	4.3	4.9	4.7	4.5
15.	ฝรั่งเศส	1956-62	5.6	4.5	1.4	4.8	3.5	2.4
16.	เปรู	1961-71	3.9	6.7	2.4	4.6	4.4	3.8
17.	อินเดีย	1954-63	5.3	3.5	2.0	4.2	3.3	2.5

ที่มา: M.Ahluwalia and H.Chenery, "A conceptual framework for economic analysis,* in H.Chenery, Duloy, and Jolly, Redistribution with Growth: An Approach to Policy (Washington, D.C.; IBRD, 1973), (3), p.5.

เชิงอรรถที่ 5

1. Mahbub ul Haq, "Employment and income distribution in the 1970s: A new perspective," *Development Digest*, October 1971, p. 7.
2. เส้นลอเรนซ์ ได้ชื่อตาม Conrad Lorenz นักสถิติชาวอเมริกัน ใน ค.ศ. 1905 เขาได้สร้างไดอะแกรมแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประชากรและสัดส่วนรายได้ที่ประชากรแต่ละกลุ่มได้รับ
3. M. Paglin, "The measurement and trend of equality: A basic revision," *American Economic Review*, September 1975.
4. ผลรวมของผลผลิตหน่วยสุดท้าย (marginal Product) ของคนงานแต่ละคน เท่ากับผลผลิตรวมของชาติ (GNP) ในทางคณิตศาสตร์ $TP = f(L, K)$, $MP_L = f'(L)$
5. M.S. Ahluwalia, N. Carter, and H. Chenery, "Growth and poverty in developing countries," *Journal of Development Economics* 6 (September 1979): 306.
6. World Bank report, *Poverty, Growth, and Human Development*.
7. โปรดลิงคิดว่า สมมติฐานของคูล์เป็นทีลส์คือ ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อหัวและการกระจายรายได้ แต่รูป 9.6 แสดงอัตราการเพิ่มของ GNP และการกระจายรายได้ เพราะฉะนั้นจึงไม่ใช้การทดสอบสมมติฐานของคูล์เป็นทีลส์โดยตรง
8. I. Adelman and C.T. Morris, *Economic Growth and Social Equity in Developing Countries* (Stanford, Calif: Stanford University Press, 1973)
9. *Ibid.*, p. 186
10. Walter Galenson and Harvey Leibenstein, "Investment criteria, Productivity and economic development," *Quarterly Journal of Economics*, August 1955, pp. 343-370.
11. เป็นเหตุผลรองรับการอธิบายตามตัวแบบของกลุ่มนีโอคลาสสิก (neoclassical model)
12. Gustav Ranis, "Development and the distribution of income: Some counter evidence," *Challenge*, September-October 1977.

13. K.L.Gupta, "Personal saving in developing countries: Further evidence," *Economic Record*, June 1970.
14. Keith Griffin, "Rural development: The policy options," in E.O. Edwards (ed.) *Employment in Developing Nations* (New York: Columbia University Press, 1974), pp. 190-191.
15. Norman L.Hicks, "Growth vs. basic needs: Is there a trade-off?", *World Development* (1979) : 985-994
16. M.S.Ahluwalia and H.Chenery, "A conceptual framework for economic analysis," in H.Chenery, Duloy, and Jolly, *Redistribution with Growth : An approach to policy* (Washington, D.C. : IBRD, 1973), pp. 2-4.

คำถามบทที่ 5

1. ปัจจุบันนักเศรษฐศาสตร์การพัฒนาคูเหมือนจะยอมรับว่า อัตราเพิ่มของ GNP และรายได้ต่อหัวไม่ได้เป็นดัชนีที่ถูกต้องในการวัดระดับของการพัฒนาประเทศ พวกเขามีเหตุผลอะไร ยกตัวอย่างประกอบ
2. จงชี้ความแตกต่างระหว่างการกระจายรายได้ตาม "ขนาด" และ "หน้าที่" ท่านคิดว่าแนวคิดนี้เหมาะสมหรือไม่ เพราะอะไร
3. ความยากจน "สัมบูรณ์" หมายถึงอะไร เหตุใดจึงควรสนใจในการวัดระดับความยากจนสัมบูรณ์ในโลกที่สาม
4. ลักษณะทางเศรษฐกิจของกลุ่มประชากรยากจนได้แก่อะไรบ้าง ลักษณะเหล่านี้ให้ข้อใดแก่เราบ้างเกี่ยวกับ กลยุทธ์ที่จะนำมาใช้ต่อสู้กับความยากจน
5. จากสถิติข้อมูลเกี่ยวกับประเทศโลกที่สาม เราไม่พบว่ามีความสัมพันธ์โดยตรงระหว่าง GNP, รายได้ต่อหัว, อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ และระดับความยากจนสัมบูรณ์ หรือความเสมอภาคในการกระจายรายได้ ข้อมูลเหล่านี้บอกอะไรแก่เราบ้างเกี่ยวกับลักษณะของกระบวนการจำเริญเติบโตและโครงสร้างสถาบันของประเทศหนึ่งๆ
6. เส้นลอเรนซ์ และสัมประสิทธิ์จีนิมีความสัมพันธ์กันอย่างไร จงยกตัวอย่างว่าใช้เส้นลอเรนซ์และสัมประสิทธิ์จีนิวัดระดับความเสมอภาคในการกระจายรายได้ของประเทศหนึ่ง ๆ ได้อย่างไร

7. เป้าหมายที่เน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ (โดยเพิ่ม GNP หรือ รายได้ต่อหัว) และเป้าหมายที่เน้นการกระจายรายได้อย่างเสมอภาคมากขึ้น เป็นเป้าหมายที่ขัดแย้งกันหรือไม่ จงสรุปข้อถกเถียงเกี่ยวกับความขัดแย้งของเป้าหมายทั้งสองและแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อข้อความข้างต้น
8. GNP เป็นดัชนีที่ลำเอียงในการวัดระดับของการพัฒนาและสวัสดิการ จงอธิบายความหมายของข้อความนี้ และยกตัวอย่างประกอบ
9. การสร้าง equal-weights และ poverty-weights index of social welfare มีประโยชน์อย่างไร ภายใต้เงื่อนไขอะไรบ้างที่ดัชนีเหล่านี้แตกต่างจาก GNP
10. กล่าวกันว่า การเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นเงื่อนไขจำเป็น ไม่ใช่เงื่อนไขเพียงพอ ในการจัดความยากจนสัมบูรณ์ และลดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ ข้อความนี้มีเหตุผลอะไร